

ÄMNESBUNDEN LÄROPLAN **UKULELE**

FÖRBEREDANDE UNDERVISNING

Målsättningar

- Bekanta sig med grunderna i ukulelespel och skapa förutsättningar för vidare studier
- Öva olika ackompanjemangs- och melodispelstekniker samt lära sig att spela små melodier
- Utforska musikens grundläggande element genom spel, lek och sång
- Uppleva glädjen i att spela tillsammans
- Uppmuntra eleverna till kreativitet och att skapa egen musik
- Undervisningen anpassas individuellt efter elevens ålder och nivå.

Innehåll

- Användning av grundläggande material som är anpassat efter elevens ålder och färdigheter.
- Övningar som stödjer sång och motoriska färdigheter.
- Anpassning av olika noteringsmetoder (traditionell notbild, tabulatur) samt inläring genom gehör och imitation.
- Uppmuntran till att sjunga högt och ackompanjera sig själv med ukulele.
- Lek med toner, rytmer och ord för att skapa egna små sånger och kompositioner.
- Kontakt med elevens familj och vägledning även för föräldrar i musikintresse.
- Undervisning i att ta hand om instrumentet.
- Möjlighet att bekanta sig med både individuell och gruppundervisning.
- Erbjudande av möjlighet att delta i framträdanden, antingen som artist eller åhörare.

GRUNDSTUDIER

Allmänna målsättningar för alla nivåer

- Hitta ett naturligt sätt att hantera instrumentet och producera ljud med det.
- Lära sig vikten av en bra och ergonomisk spelställning.
- Förstå musikaliska helheter och strukturer genom spel och noter.
- Öva regelbundet, mångsidigt och självständigt.
- Utveckla tonbildning och bekanta sig med olika speltekniker för ackord.
- Lära sig olika komptekniker.
- Lära sig melodispel.
- Lyssna på och utvärdera sitt eget spel.
- Använda olika uttrycksmedel (t.ex. dynamik, agogik, varierande klangfärger).
- Diskutera och ta ställning till musikaliskt innehåll i repertoaren.
- Lära sig att spela utantill.
- Lära sig låtar på gehör och genom lärarens exempel samt bekanta sig med grunderna i improvisation och komposition.
- Vänja sig vid att uppträda.
- Spela tillsammans med andra, exempelvis i en ensemble.
- Utforska musik mångsidigt genom konserter och inspelningar.
- Lära sig goda och säkra sätt att hantera instrumentet.

GRUNDNIVÅ 1

Målsättningar

På den första grundnivån är målet att lära sig grunderna i spel och tillhörande färdigheter. Elevenna övar melodispel och olika ackordkomptechniker. Improvisation och komposition kan ingå som korta inslag i form av lek. Grundläggande notläsning går igenom (melodispel c1–c2). Låtar lärs in både från noter och genom imitation på gehör. Från början betonas god tonbildning och naturlig handteknik.

Eleverna uppmuntras till övning hemma med stöd av föräldrar. Grunden för självutvärdering skapas.

Innehåll

- Val av grundläggande material som är anpassat efter elevens ålder och färdigheter. Övning i att spela melodier med tabulatur och/eller noter (c1–c2) samt ackompanjera sånger utifrån ackordbeteckningar (C, D, E, F, G, A, dur-, moll- och septimackord) enligt lärarens bedömning.
- Dur- och mollskalor: C och Am med tillhörande treklanger. Vid skalspel används lösa strängar, och beroende på lärarens bedömning kan harmonisk eller melodisk moll användas.
- Repertoar som representerar olika stilar (t.ex. folkmusik, pop-rock, klassisk musik) och epoker. Låtar varierar i tempo och karaktär. Övning i både melodispel och ackordkomp.
- Prima vista -spel.
- Samspel med läraren och, om möjligt, i grupp eller med en spelkamrat.
- Musiskapande, improvisation och komposition i mån av möjlighet.
- Övning i att spela jämn- och tretaktiga komp (strumming, enkla arpeggiomönster).
- Introduktion till användning av plektrum.

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Skalor med treklanger (C, Am) enligt innehållsbeskrivningen.
- Den tekniska delen kan genomföras tillsammans med den konstnärliga delen.
- Prima vista: Genomförs som en instuderingsuppgift som ges till eleven cirka en vecka före provet. Spel av en enkel melodi (minst halv- och fjärdedelsnoter inom c1–c2) från tabulatur eller noter enligt elevens önskemål samt ackompanjemang av en annan låt utifrån ackordbeteckningar.
- Den tekniska delen utvärderas av elevens egen lärare och en kollega. Eleven deltar även i utvärderingen.

Konstnärlig del

- Tre mindre kompositioner i olika stilar där ukulelens grundläggande tekniker används (ackordstrumming, enkla arpeggion och melodispel med fingersättning eller plektrum). Låtarna framförs huvudsakligen utantill. Vid samspel används noter
- Det rekommenderas att programmet innehåller samspel
- Eleven har möjlighet att improvisera eller framföra en egen komposition, vilket kan ersätta en av de tre kompositionerna.

Nämnden består av elevens egen lärare, 1–2 medlemmar och en ordförande. Eleven deltar även i utvärderingen.

GRUNDNIVÅ 2

Målsättningar

På den andra grundnivån är målet att vidareutveckla grundläggande färdigheter i ukulelespel. Tonbildning, kompteknik och spelställning fortsätter att vara i fokus. Eleven utvecklar sin notläsningsförmåga.

Den tekniska färdigheten breddas, exempelvis genom att introducera fler ackordplockmönster (arpeggion) samt barréackord.

Musikaliskt uttryck får en starkare roll, med hänsyn till elevens ålder och förutsättningar. Förmågan att förstå musikaliska helheter och låtstrukturer utvecklas.

Eleven erbjuds möjligheter att uppträda både individuellt och i grupp.

Låtar lärs fortfarande in både från noter och genom imitation på gehör. Samtidigt introduceras effektiva övningstekniker för hemmaträning. Eleven uppmuntras att ta större ansvar för sin egen övning. Självutvärdering får en större roll. Målet är att eleven ska kunna ta hand om sitt instrument.

Innehåll

- Skolor: C, Am, G, Em, D, Hm samt durackordens I-V-V/V7-kadenser. Vid skalspel kan lösa strängar användas. Ackorden spelas antingen brutet eller samtidigt med pulsen.
- Låtar som tränar olika tekniska aspekter på nivå 2.
- Repertoar som representerar olika stilar (t.ex. folkmusik, pop-rock, klassisk musik), epoker och strukturer, med varierande tempo och karaktär. Eleven introduceras även till musik från olika epoker och information om kompositörer.
- Prima vista-spel.
- Samspel.
- Ackompanjemangsuppgifter.
- Musikskapande, improvisation, transponering och komposition enligt överenskommelse mellan elev och lärare.
- Mångsidig träning av olika jämn- och tretaktiga komp (strumming, arpeggiomönster).
- Vidare träning i användning av plektrum.

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Melodispel (en låt som passar eleven).
- Skalspel: Skolor C, Am, G, Em, D samt deras treklanger och durkadenser I-IV-V/V7-I. Kadenser spelas med enkla arpeggiomönster. Kadenser kan ersättas med ackompanjemang av en enkel melodi med grundackord (t.ex. I-IV-V/V7). Alla skolor spelas antingen separat eller tillsammans. Skalspel ska genomföras senast i samband med konsertdelen.
- Prima vista: Genomförs som en inlärningsuppgift som ges till eleven cirka en vecka före provet. Spel av en enkel melodi från traditionell notbild. Melodin representerar lätt repertoar från föregående nivå och spelas främst i första positionen. En annan låt ackompanjeras utifrån ackordbeteckningar.
- Den tekniska delen kan genomföras tillsammans med den konstnärliga delen.

- Den tekniska delen utvärderas av elevens egen lärare och en kollega. Eleven deltar även i utvärderingen. Prov kan genomföras exempelvis under en lektion.

Konstnärlig del

- Fyra mindre kompositioner i olika stilar där ukulelens grundläggande tekniker används (ackordstrumming, enkla arpeggion och melodispel med fingersättning eller plektrum). Låtarna framförs huvudsakligen utantill.
- Det rekommenderas att programmet innehåller samspel. Vid samspel används noter.
- Kadenser från den tekniska delen kan på nivå 2 ersättas med ackompanjemang av en enkel melodi med grundackord (t.ex. I-IV-V/V7). Eleven kan även välja att harmonisera låten själv.
- Eleven har möjlighet att improvisera eller framföra en egen komposition, vilket kan ersätta en av de fyra kompositionerna.

Nämnden består av elevens egen lärare, 1–2 medlemmar och en ordförande. Eleven deltar även i utvärderingen.

GRUNDNIVÅ 3

Målsättningar

Målet är att eleven ska kunna upprätthålla och utveckla sina färdigheter mer självständigt samt sätta egna mål för sitt musikintresse. Eleven får förutsättningar för ett livslångt musikintresse och kan, med lärarens stöd, göra en djupare och mer noggrann självutvärdering som förbereder för självständigt arbete på högre nivåer. Elevens egna musikaliska preferenser bör gärna återspeglas i repertoarval och den konstnärliga delen av nivåprovet.

Eleven kan spela mångsidigt utantill och på gehör samt förstå musikaliska strukturer och helheter i de verk som övas. Eleven kan identifiera musik från olika epoker och har bekantat sig med deras stilar.

Eleven har redan erfarenhet av olika uppträdanden, gärna även utanför musikinstitutet.

Eleven deltar i ensemblespel och kan ta ansvar som gruppmedlem.

Eleven kan öva och ackompanjera låtar utifrån ackordbeteckningar med plock- och komptekniker. Eleven har även provat på improvisation och komposition utifrån sina egna musikaliska utgångspunkter.

Eleven har fördjupat sig i centrala tekniker för båda händerna: Höger hand: växelvis fingersättning, arpeggion och andra fingerfigurer (t.ex. grundläggande tremolo). Vänster hand: legato, vibrato, barréackord och positionsbyten.

Innehåll

- Alla durskalor samt melodiska mollskalor med kadenser (I-IV-V/V7), i två eller tre oktaver, kromatisk skala (c1–c3) och parallellskala i terser (C, Cm, D, Dm). Skalspel kan utföras med lösa strängar eller så kallade standardfingeringar enligt elevens och lärarens val. Ackorden spelas antingen brutet eller samtidigt med pulsen. Kadenser kan även genomföras genom ackompanjemang av en enkel melodi med grundackord (I-IV-V/V7). Eleven kan även välja att harmonisera låten själv. Melodin kan spelas eller sjungas av en annan person eller av eleven själv.
- Etyder eller etydlignande stycken som tränar olika tekniska aspekter.

- Repertoar som representerar olika stilar (t.ex. folkmusik, pop-rock, klassisk musik), epoker och strukturer, med varierande tempo och karaktär.
- Rekommenderas att även spela finsk musik och samtida musik.
- Prima vista -spel.
- Ensemblespel.
- Ackompanjemang på gehör och utifrån ackordbeteckningar.
- Musiskapande, komposition, improvisation, harmonisering och transponering enligt överenskommelse mellan elev och lärare.
- Mångsidig träning av olika jämn- och tretaktiga komp (strumming, arpeggiomönster).
- Vidare träning i användning av plektrum.

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Två melodistycken (kan även spelas i samband med den konstnärliga delen).
- En dur- och en mollskala med treklanger och kadenser enligt bedömarens lottning. Skalorna meddelas eleven en vecka före provet.
- Kadenser kan ersättas med en ackompanjemangsuppgift i vald tonart.
- Prima vista: Genomförs som en inlärningsuppgift som ges till eleven cirka en vecka före provet. Spel av en enkel melodi från traditionell notbild. Melodin representerar repertoar från föregående nivå. En annan låt ackompanjeras utifrån ackordbeteckningar.
- Den tekniska delen kan genomföras tillsammans med den konstnärliga delen.
- Den tekniska delen utvärderas av elevens egen lärare och en kollega. Eleven deltar även i utvärderingen.

Konstnärlig del

- Eleven planerar tillsammans med läraren ett framträdande som innehåller stycken från olika epoker och/eller som kan fokusera på ett tema.
- Fyra stycken från olika epoker och stilar, eller en helhet på cirka 10–12 minuter. Styckena framförs huvudsakligen utantill.
- Det rekommenderas att nivåprovet innehåller samtida musik och finsk musik.
- Det rekommenderas att programmet innehåller ensemblespel. Vid ensemblespel används noter.
- Eleven har möjlighet att improvisera eller framföra en egen komposition.

Nämnden består av elevens egen lärare, 1–2 medlemmar och en ordförande. Eleven deltar även i utvärderingen.